Geacht college van B en W en gemeenteraad Weststellingwerf 19 feb 2023

Op de website van uw gemeente staat dat de gemeente zich heeft laten informeren over monovergisters (april 2023). Op de huidige website staat dat “de gemeente graag wil dat zo veel mogelijk boeren duurzaam gaan werken” maar “dat dit niet ten koste moet gaan van landschap en natuur” en dat de gemeente graag ziet dat “alle energie die we nodig hebben duurzaam opgewekt moet worden”. Verder staat er “we zullen waarschijnlijk alle manieren om energie op te wekken moeten gebruiken. Dat kan ingrijpend zijn”. De www bevat ook een uitnodiging: “de gemeente heeft daarom graag dat dorpen en inwoners zelf met plannen komen. Het gaat tenslotte om hun eigen omgeving”. Ongeveer 20 jaar lang ben ik inwoner geweest van Weststellingwerf; nu woon ik in Ooststellingwerf. Desalniettemin ga ik graag in op die uitnodiging en bij deze neem ik de vrijheid u te voorzien van de onderliggende wetenschap; de biochemie; mijn vakgebied.

Bovenstaande citaten zijn duidelijk een weerspiegeling van een zoekende gemeenschap. Wat ontbreekt is inzicht in de biochemische samenhang tussen ammoniak en CO_2-uitstoot; energietransitie en methaanproductie en de rol van de agrarische sector in dit alles (dit geldt overigens ook voor de landelijke politiek). Desalniettemin is het de biochemie waarin al deze onderwerpen geworteld zijn. Dit slechte begrip van de biochemische ondergrond heeft in de afgelopen halve eeuw geleid tot allerlei twijfelachtige beslissingen van de overheden gevolgd door investeringen door veehouders. Grote investeringen, vooral in stalvloeren en mestmanagementsystemen op basis van beloftes van o.a. leveranciers (in termen van ammoniakemissiereducties; RAV-waarden e.d.). Het resultaat van dat alles is de huidige ammoniakcrisis (de “stikstofcrisis”). Nu dreigt weer hetzelfde te gebeuren; nieuwe hypes; nieuwe beloftes en imposante termen voor nieuwe systemen: stikstofkrakers, ammoniak reductie via struviet, mestrobots en mestvergistingsinstallaties. Vaak met hulp van overheidssubsidies worden veehouders nogmaals aangemoedigd grote investeringen te plegen ook nu met gerede kans op nieuwe teleurstellingen en tegenvallers en systemen die over een paar jaar op de schroothoop liggen zonder aanmerkelijke verbetering van natuur, grond, biodiversiteit, bodemgesteldheid enzovoort. Ik wil met dit schrijven, zie bijlage, het college en de raad, enige biochemische steun geven bij het zoeken en implementeren van regionaal beleid inzake genoemde onderwerpen. Veehouders zijn praktiserende biochemici en dat vergt ook biochemisch inzicht in wat er uit de dieren komt en wat er daarna gebeurt. Leven is biochemie en dat betreft ook de excrementen.

Ammoniak emissieproblematiek en energietransitie kwesties lijken, op wereldschaal, nauwelijks aan elkaar gekoppeld. Maar dat is niet zo. De koppeling is buitengewoon groot (zie bijlage). De koppeling zit in de kunstmestproductie en -aanwending op het land. Drijfmestvergisters, met hun “groene” reputatie, lossen qua energietransitie aspecten niets op maar versterken wel andere problemen die van regionaal belang zijn (zie bijlage). Hier en daar wordt al geopperd dat we straks te weinig drijfmest hebben t.b.v. “groen” gasproductie. Op de Weststellingwerf website staat, n.a.v. een werkbezoek op 22 april 2023: “zo kwam ook het gesprek over monovergisters als mogelijkheid voor reductie van stikstof, methaan en opwekking van duurzame energie”. Dit getuigt van onbegrip ter zake. Dat wordt duidelijk gemaakt in de bijlage “**Anaerobe koemestvergisting: een ammoniakale vergissing”.**

Er zijn veel redenen om wereldwijd de consumptie van dierlijke producten drastisch te minderen maar, i.t.t. wat zo vaak gemeld wordt, is dit niet vanwege de ammoniak emissieproblematiek maar wel vanwege kunstmestproductie (ver weg) en -aanwending, lokaal. Om die redenen hoeven er geen veehouderijbedrijven in onze regio te verdwijnen. In plaats daarvan kan onze regio een voorbeeldfunctie gaan vervullen door implementatie van aanpassingen in mest en urine managementsystemen. Zie www.boerenbiochemie.nl en de bijlage. Daarmee kunnen melkveehouderijen, ook die pal naast aangrenzende natuurgebieden liggen, blijven bestaan zonder dat er enige schade berokkend wordt aan nabijgelegen natuur. De koe moet bij de horens gevat worden zodat het achtereind van de dieren aangepakt kan worden met in achtneming van de wetten van de biochemie.

De bijlage is ook te vinden op de openingspagina van www.boerenbiochemie.nl (de button rechtsonder). Daar is de tekst voorzien van actieve hyperlinks die naar de bron verwijzen.

Prof. Dr. Herman de Boer, em. hoogleraar medische biotechnologie